

Karl Johan Granholm, ihågkommen av Paul Granholm, bifogat av Bo (Bosse) Granholm med kommentarer av Lars Granholm.

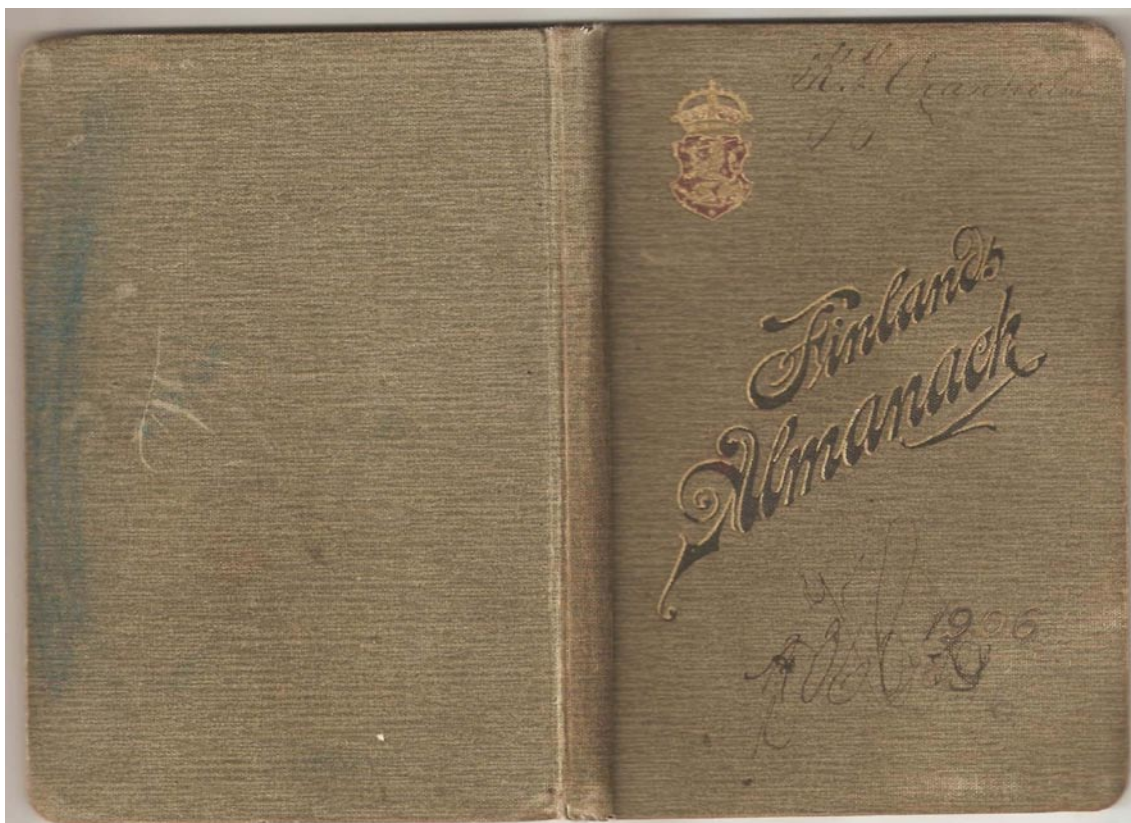
Berättelsen nedan, som Bo (Bosse) Granholm har bifogat exemplifierar målet för den här hemsidan, hur den innebär många generationer och ger oss och kommande generationer en mycket mer komplett bild av våra förflutna generationer. Den hör också tillsammans med andra berättelser, som finns på denna hemsida. En central del är här är det gamla hemmet som fanns i Terjärv som min farfar Karl Johan byggde 1888 - 1889,

den kan ses i modellen som finns i Hästbackby skolan och i målningen nedan. Huset blev tillbyggt 1908 och har en skild historia. Se berättelsen om i synnerhet vindskammaren i *"Farfars piano"*. Bifogat här finns skisser av hus planerna och tomten. I huset fanns två kök; titta på bilderna på de sista sidorna av barnen och barn-barnen på butikstrappan, därför!

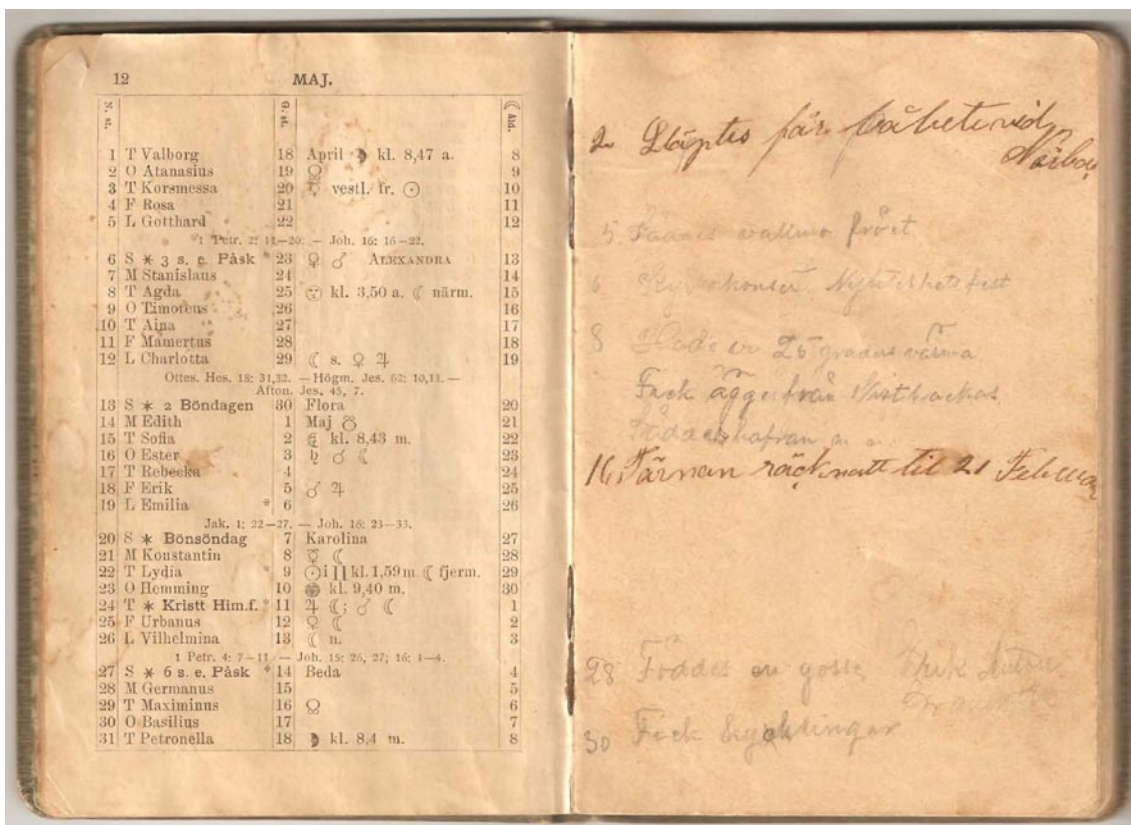
Mia-faster har också skrivit berättelser, vilka finns här, om sina föräldrar och deras föräldrar. Genom att ha uppgifter från olika personer kan man få flera synpunkter med en bra uppfattning om honom och hur det var i deras hem. Jag kommer ihåg en sak som Paul visste men som Mia kanske hade glömt eller var för finkänslig att skriva ner. Hon skrev om en häst, ***"Tuska" en röd springelin med vacker gul man, som bland annat sprang engång över 35 fönster rutor som alla söndrades.*** Vad som riktigt var fallet, enligt vad Paul berättade mej, var att min pappa Anton och en hans vänner red ikapp rakt genom trädgården där fönster rutorna hade lagts ut som skydd mot frosten.

En annan källa var min hustru Lenas farfar Jonas Geddala i Kaustby. Han var jämnårig (född 1865) med farfar, dog 1957 så jag hade möjligheter att ofta höra hans historier. Han hade varit god vän med, som han sade "Granholmas Kalle". En gång, vid någon tillställning i Terjärv hade en del Terjärv pojkar tyckt att flickorna där började bli för mycket intresserade i Jonas. Så innan något brakade löst tog Kalle sin kamrat Jonas hem till sej. Efter en tid kom pojkarna dit och frågade om Jonas var där och ville komma in och se. Kalle hade sagt att "ni kommer inte över tröskeln och som ni kan se är rummet är tomt". Så pojkarna svängde om och Jonas kom fram från var han hade gömt sej bakom spisen. Jonas skrattade finurligt och sade åt mej att "Kalle ljög ju inte." De förblev vänner också senare i livet. Deras pappor kände varandra. Jag har bifogat ett handkopierat arrendekontrakt, också skrivet med ursprungliga stavningen och översatt till Engelska, dem emellan år 1885 då Kalle var 19 år, varmed hans far, Anders Granholm arrenderade ängsmark av Jonas far, Antti Geddala.

Förutom vad andra ha skrivit och berättat vet vi även om vad farfar Kalle själv tyckte och tänkte. Vi har fått veta det när han satt en söndag och betraktade och tänkte om det halvfärdiga butikshuset som han byggde 1908. Om detta skrev han i en berättelse som min farbror Teodor har skrivit om i "Mitt Hem". Det året var hans yngsta barn, min pappa Anton, två år gammal så han hade fulla planer för framtiden. Farfars almanack från 1906, då Anton var född, finns kvar med anteckning därom. Barnaskaran var stor som kan ses från bilden med dem 1908.

1906 var Finland ännu det ryska Storfurstendömet, se Finlands riksvapen

Se bland annat; den 28. – föddes en gosse, Erik Anton Granholm – 30. Fick kycklingar

Fotot taget ca 1926

Från vänster:
 Teodor Granholm, Uno Granholm, Teodor Jansson, Martta Markus-
 GrGranholm, Åke Granholm, Inge Granholm-Pasanen, Anton Granholm
 Lydia Granholm, Pelle Granholm, Else Jansson, Ninni Granholm
 Lennart Granholm, Lilly Granholm, Edit Granholm, Paul Granholm
 Kalle Granholm

Karl Johan Granholm (f. 14.3.1866 d. 22.6.1920)

Nedteckningar efter Paul Granholms berättelser under hans 90-årsdagsfirande 26.3.2004 i Åbo. (Bifogat av Bo Granholm)

Det fanns ingen skola då Karl Johan var barn. Han lärde sig skriva och räkna i klockarskolan i Terjärv. Han var vetgirig och lärde sig snabbt. Som 10 åring var han med sin far Anders i St.Petersburg och spikade patronlådor. I sin ungdom arbetade han också på Gustav Rubäcks lanthandel i Vindala (Vimpeli) för att lära sig finska. Enligt Mia fasters anteckningar gick han också i skriftskola i Vindala.

I unga år tog han sig till Helsingfors för att ta någon kurs i handelslära. Han arbetade samtidigt på någon såg, ville faffa (Paul) komma ihåg, för att få ihop pengar till bl.a. ett par läderstövlar som efteråt visade sig vara gjorda av något lädersurrogat i kartong.

Efter återkomsten arbetade han nu i Kållby (Herrforsen) på en lanthandel som också ägdes av Gustav Rudbäck. Här blev Karl Johan bekant med Johanna Karolina Kåll som han sedan gifte sig med 24.3.1887. Pauls pappa Lennart blev den förstfödde av barnen.

Karl Johan fick köpa lanthandeln i Hästbackbyn i Terjärv av Gustav Rudbäck. Han klarade sig bra och löste in jordområden och med tiden blev detta ett stort hemman. Lanthandeln blev en samlingsplats för karlfolket i byn och pipröken stod som en tjocka inne i butiken och mahorkalukten trängde sig djupare och djupare in i väggar och tak. Någon officiell öppethållningstid fanns inte utan butiken var öppen från morgon till sent på kvällen. Fastigheten utvidgades i takt med att omsättningen ökade.

Faffa (Paul) som var det förstfödda barnbarnet kommer speciellt ihåg hur hans farfar satt vid en hög pulpet i kontoret och funderade och arbetade medan han själv bläddrade i "Brokiga Bladet" på en hylla under den andra höga pulpeten som fanns i samma rum. Paul var då 4-5 år gammal.

Karl Johan var också tekniskt intresserad och hade konstruerat ett ledningssystem med en pumpanordning som försåg fähuset och korna med vatten. Han hade också ett stort intresse för hästar och den ena av hästarna på gården var en avelshingst som hette "Halo". En tavla målad av Leo Korpela som exakt visar hur gården såg ut finns idag i Benko Granholms ägo. Faffa (Paul) kommer speciellt ihåg den lekbrunn hans farfar hade byggt åt honom bredvid en sten på gården av en Fazers karamell-tunna – riktigt med brunstimra och allt!

Karl Johan deltog aktivt i det kommunala livet. Han startade bl.a. Sparbanken i Terjärv. Paul hänvisar till Mia fasters anteckningar.

Karl Johan hade planerat att hans söner Lennart och Elis skulle fortsätta med lanthandeln och jordbruket och att de skulle lösa ut de övriga syskonen och att alla 7 barnen skulle få en ordentlig utbildning. De flesta fick sin handelsutbildning i Vasa men Lennart, som skulle överta jordbruket, fick sin lantbruksutbildning i Närpes under Jakob Tegengrens ledning.

Livet på Hästbackbyn fortsatte och Paul var också med om höbärgning tillsammans med kusiner från "stan" under morfars ledning. En gång kom det ett åskväder och ungdomarna fick ordentligt med bannor då en del av det redan torra höet inte hann bärgas i tid. Efter kriget arrenderades den odlade marken ut.

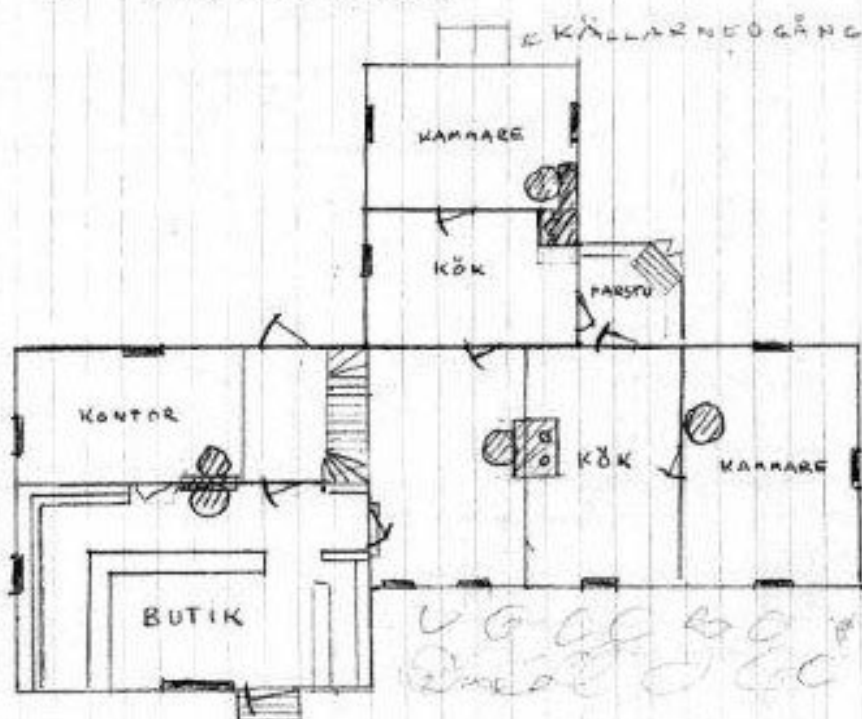
Karl Johan led av sockersjuka och på den tiden fanns ingen behandling. Han var intagen på Malmska sjukhuset i flera repriser och Paul tyckte att det var ett hemskt ställe. Nerbruten av sockersjukan flyttades han till Diakonianstalten i Helsingfors där han avled 54 år gammal. Två dagar innan han dog skrev han ett brev som finns bevarat. Faffa (Paul) var vid sin farfars bortgång 6 år gammal. Faffa (Paul) minns sin farfar som en varm, ganska tystlåten filosof. På eget initiativ är Karl Johan begravnen i Heimbacka i Terjärv.

Bild 2010 av gammelfar (Paul), Pia (Martins fru), och Julius Lennart Granholm (min sonson, f. 25.12.2009). Bilden är tagen på Martin och Pias sommarställe på "Martinsudde", Västerby i Larsmo.

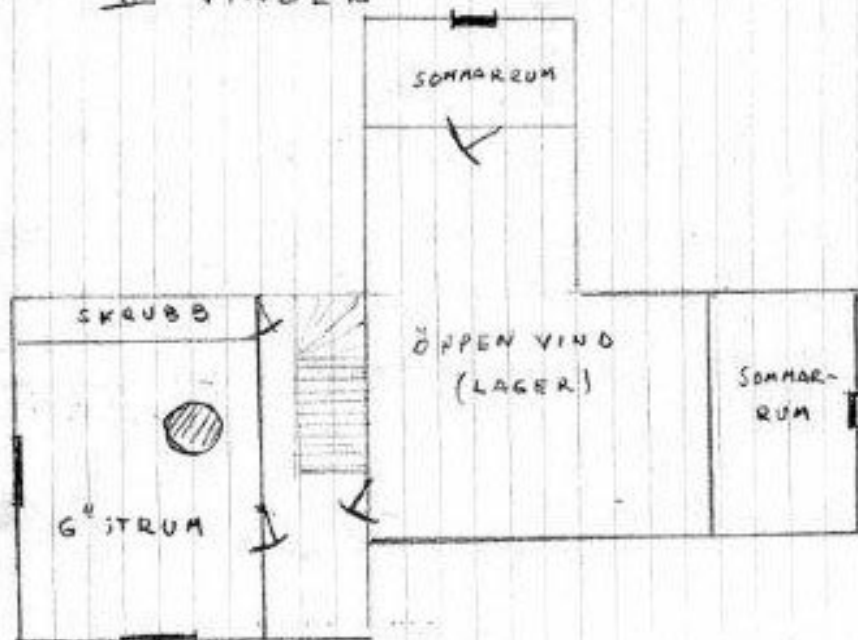
KJ GRANHOLMS GRD

I BOTTEN PLANET

BOSTADSPLANET - BUTIKEN

II VINDEN

VINDSPANET

[illegible]

From left: Teodor, Lenni, Pelle Granholm, Freija Forss-Granholm, Vivi Lillvik, Lydia Granholm 1933

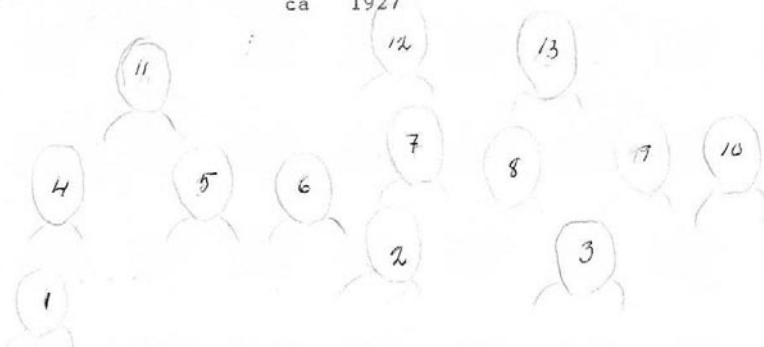

From left: Inge, Uno, Lennart, Martta Granholm, Lydia,, Vivi Ramstedt, abt 1926

På Butikstrappan i Hästbacka by
ca 1927

1. Bertel Jansson	6. Olli Jansson	11. Lilian Jansson
2. Pelle Granholm	7. Ulla Granholm-Hansen	12. Kalle Granholm
3. Inge " -Pasanen	8. Kerstin " -Emeleus	13. Åke Granholm
4. Else Jansson	9. Tore Jansson	
5. Berit Jansson-Hansen	10. Leon Jansson	

Jäljennet

Amittamalleni ⁷³¹/₁₆₀₈ on maattoasia Jeddala
veratalolle kuuluvan Kyönkashan näitten ta-
mon Maatta minä etatti joonsaupaika
Jeddala aremille jouten niin kauvaksi
aikaa kun asetukset myöntävät talokas
etatti Kusti Junaupaika Granholmalle ja
ta aremille otaaja kerrastaan suori a-
rentin viisisataa viisikolmatta /525/ markkaa
joka mitattiin.

Jos aremille otaaja tulee mainitseen mi-
tassa jouten on tahi kaikki helpoosaa-
si viljomaaksi ja maanomistaja sitten ja-
kun ajan kuluttua taitaisi mainitun
maan taksisin niin silloin on maanomista-
jan velvollisuus maksaa arentimiehelle
15 markkaa Mangasmaalla Kapanalalla ja 5
markkaa muilla maalla ja mainittu raha on
ma. Wuatunla arentin tulee aremille ota-
jan suorittaa maan omistajalle 50 gamin a-
desa.

Ennen minua enangi kuulustelomatta
on aremille otaaja toimittu kunnityksen
taman ylitse. Wakuuttaa Kaustinen E. Ka.
Kuu 17 päivänä 1885.

Etatti Joonsaupaika Jeddala
(merk.)

Tähän tyyppe:

Etatti Kusti Junaupaika Granholm
(merk.)

Todistat:

Etatti Kangas. Juna Matinpaika Luomala
Kirj. sora. (merk.)

Jäljennäksen oikaksi todistaa:
Juna Tyyppä.

Jäljennös

Omistamalleni 731/4608 osaa manttaalia Geddalan verotalolle kuuluvan Kyrönkosken niitun tämän kautta minä Antti Joonanpoika Geddala arennille panen niin kauvaksi aikaa kun asetukset myöntävät Talokas Antti Kusti Juhonpoika Granholmalle josta arennille ottaja kerrassaan suori arentin viisisataa viisikolmatta /525/ markkaa joka kuitattiin.

Jos arennille ottaja tekee mainitussa niitussa jonkun osan tahi kaikki kelpaavaksi viljamaaksi ja maanomistaja sitten jonkun ajan kuluttua tahtoisi mainitun maan takaisin niin silloin on maanomistajan velvollisuus maksaa arentiinerelle 15 markkaa kangasmaalta kapanalalta ja 5 markkaa multa maalta ja mainittu rahasumma. Vuotaista arentia tulee arennille ottajan suorittaa maan omistajalle 50 penniä vuodessa.

Ilman minua enämpi kuulutustelematta saa arennille ottaja toimittaa kiinityksen tämän ylitsen. Vakuuttaa Kaustisella Lokakuun 17 päivänä 1885

Antti Joonanpoika Geddala
(merk.)

Tähän tyydyn

Antti Kusti Juhonpoika Granholm
(merk.)

Todistavat

Antti Kangas
Kirj. sama

Juho Matinpoika Luomala
(merkki)

Jäljennöksen oikiaksi todistaa:
Juho Torppa

Copy

Of the 731/4608 part that I owe of the Geddala mantal (taxable land) I, Antti Joonasson Geddala hereby lease the Kyrönkoski meadow for such length of time as the law allows to Anders Johansson Granholm, for which he, as the lease holder has made a onetime payment of five hundred twenty-five /525/ marks as agreed to.

If the lease holder improves part or all of the land to be suitable for harvesting and the landowner after some time would want the land back then the landowner is obligated to pay to the lease holder 15 mark per “kapanala” (an area, abt. 1500 sq. ft, which can yield a certain harvest) for cleared waste land and 5 mark for other land and the mentioned sum of money. The lease holder shall pay the landowner an annual lease fee of 50 pennies.

Without further hearings the lease holder may take possession in accordance with this agreement.

Agreed to at Kaustinen October 17, 1885

*Antti Joonanpoika Geddala
(Homestead mark)*

Satisfied hereby

*Antti Kusti Juhonpoika Granholm
(Homestead mark)*

Witnesses

*Antti Kangas
Writer same*

*Juho Matinpoika Luomala
(Homestead mark)*

*Correctness of copy certified
Juho Torppa*